

Презентація
на тему:
Українська художня
культура ХХ ст.

Підготувала:
Білаш Іванна

Історичні обставини розвитку української художньої культури

У перший період, особливо з другого десятиріччя ХХ ст., яскраво позначаються новітні тенденції в розвитку української культури, яка, спираючись на фундамент класичних надбань ХІХ ст. прагне до новаторства і європеїзації.

У творчості **І. Франка, Л. Українки, М. Коцюбинського, О. Кобилянської, В. Винниченка** очевидне прагнення йти в руслі провідних надбань європейського новаторства.

Національно-культурне

відродження. За словами І. Франка, нова генерація прагнула "цілком модерним європейським способом зобразити своєрідність життя українського народу".

Дістають визнання –

М. Яцків, Г. Чупринка,

Б. Лепкий, М. Рильський

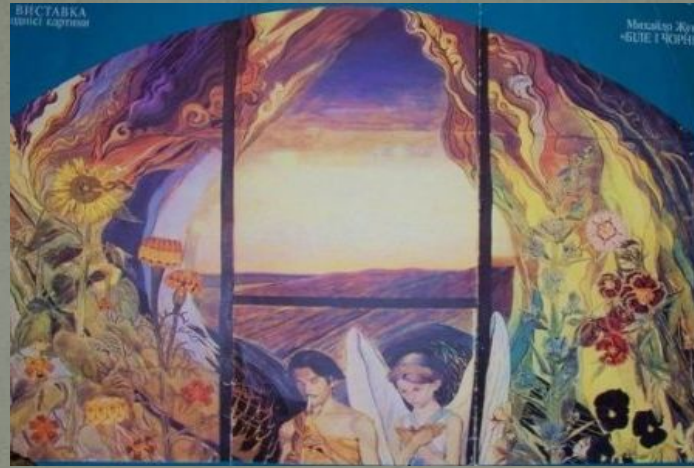
П. Тичина.

Живопис і графіка

Михайло Жук
Фотопортрет

Біле і чорне. Панно

Портрет невідомої

Жовта квітка

Портрет
Богдана
Лепкого

Яскраві особистості європейського рівня постають у цей час в українському мистецтві

- **Олена Кульчицька** (1877-1967) - вихованка віденської художньої школи, вона прекрасно володіла технікою олійного живопису, гравюри.
- **Іван Труш** (1869-1941) - представник імпресіонізму, картини здебільшого присвячені природі та людям Закарпаття.
- **Олександр Мурашко** (1875-1919) - засвоїв традицію реалізму, про що говорить картина "Похорон Кошового".

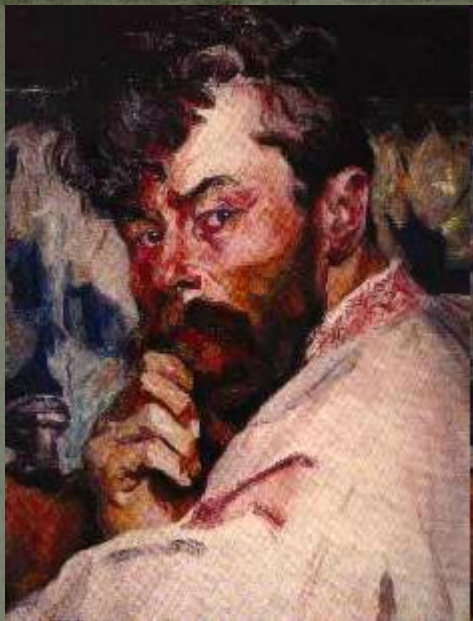
- Робота О. Мурашка “Селянська родина” відображає традицію реалізму

- Картина І. Труша
“Соняшники”
представляє
імпресіонізм

Олекса Новаківський

Довбуш – володар гір

Азалія

Гірський пейзаж

Мертва природа

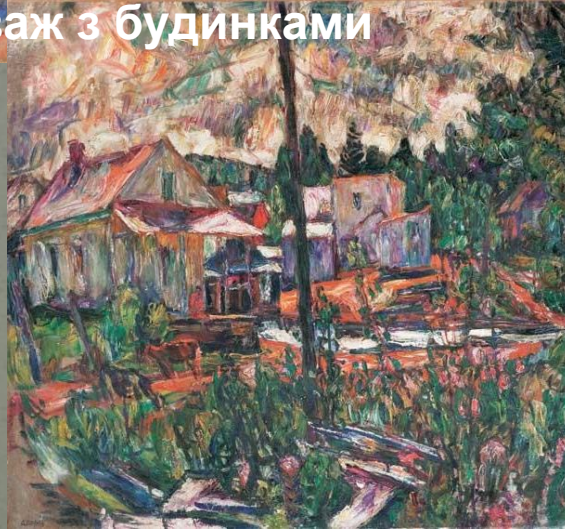
МАНЕВИЧ Абрам Аншелович

Пейзаж з будинками

Зимовий пейзаж.
Околиця Києва.

Пейзаж - Сільський пейзаж

Національно-культурне відродження

- Одним із найталановитіших графіків Європи всього ХХ ст. вважається
Георгій Нарбут (1886-1920).
- Нарбут - творець українського національного стилю у графіці . У роки радянської влади творчість Нарбута замовчувалася.

Георгій Іванович Нарбут

Ілюстрація
«Енеїди» І. Котляревського

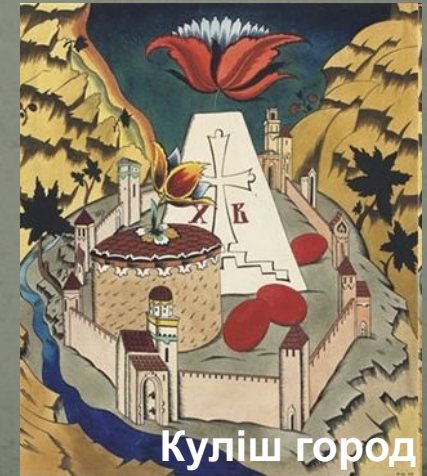
Алегорія «1914 рік»

До поеми “Пісня про
Роланда”

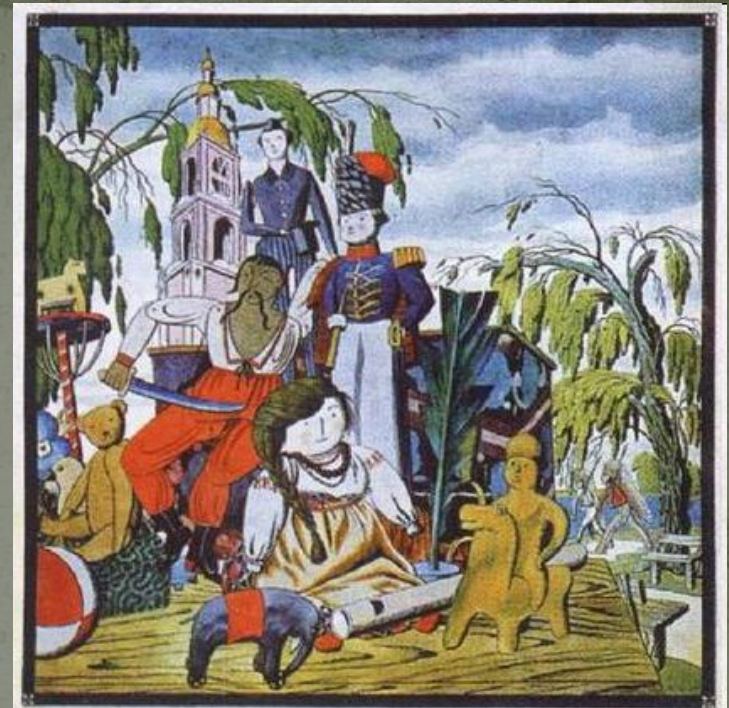
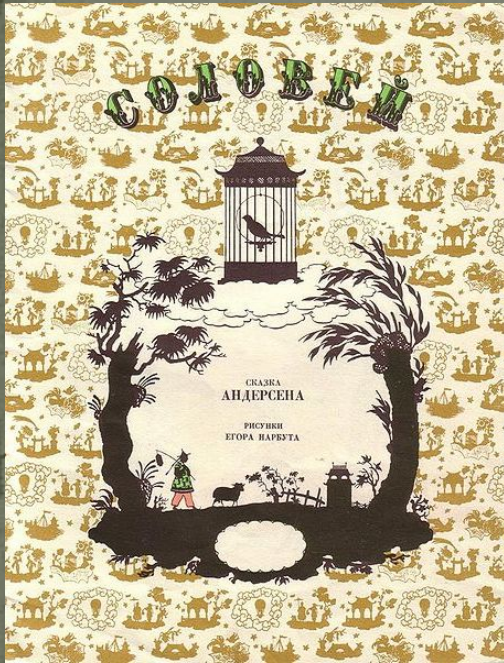

Ілюстрація до байки І. А. Крилова
«Стрекоза и Муравей» (1912)

Куліш город

Обкладинки книжок

Ілюстрація
"Української абетки"

Проекти поштових марок УНР, створені Г.Нарбутом

Національно-культурне відродження

- *Олександр Архипенко* (1887-1964) – закінчив рисувальну школу

О. Мурашка, у 1908 р. переїхав до Парижа, а згодом до Нью-Йорка, де здобув всесвітню славу скульптора-кубіста.

Скульптора-кубіста
Олександра
Архипенка
“Материнство”

АВАНГАРД

Новаторський напрям у художній культурі ХХ ст., для якого характерні прагнення докорінно оновити художню практику, пошук нових, незвичних засобів вираження форми і змісту творів.

Особливістю авангарду є не тільки прагнення до розриву з художньою традицією минулого, її образною системою та виражальними засобами, але й активний, революціонізу - ючий суспільство протест, який потребує переоцінки духовних цінностей та нового сприйняття і бачення світу.

Основні течії

*кубізм, експресіонізм, абстракціонізм,
футуризм, конструктивізм/*

Авангардне мистецтво

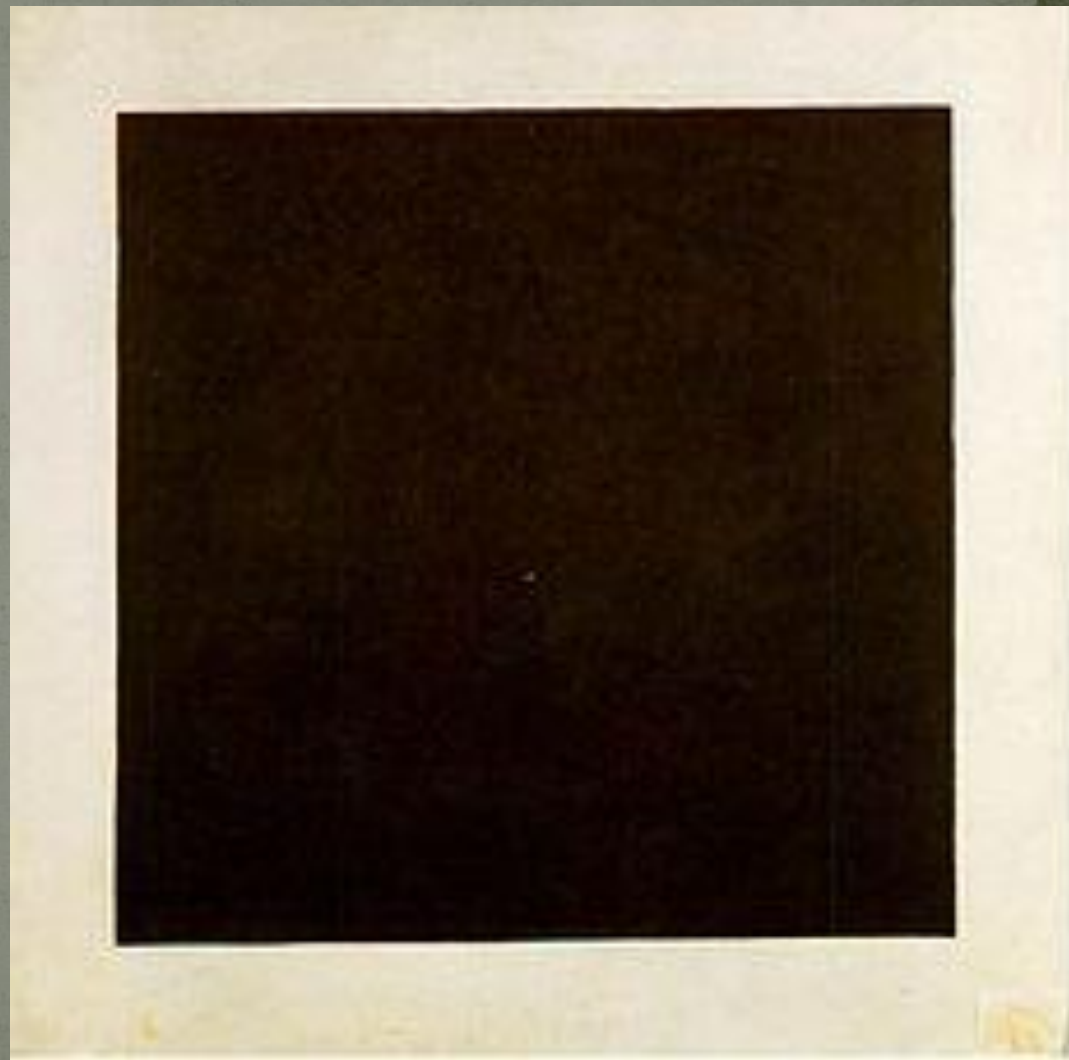
Авангардне мистецтво представляли Олександр Богомазов, Михайло Бойчук, Казимир Малевич.

- **Богомазов**- художник-кубофутурист.

- **Малевич** - один із основоположників супрематизму.

- **Бойчук** - створив новий напрямок у монументальному мистецтві – неовізантизм.

■ **Робота Малевича
- засновника
супрематизму
“Чорний квадрат”**

К. Малевич. Прибирання ржі

Давид Бурлюк. Прихід Весни та Літа. 1914 р.

Школа українських монументалістів

Пошуки сучасного стилю вітчизняного мистецтва, втілення національних традицій.

Найважливіша роль серед засобів художньої мови відводилась **лінії**.

Монументальні розписи бойчуківців:

- *Луцькі казарми у Києві;*
- *санаторій поблизу Одеси;*
- *Червонозаводський театр у Харкові.*

В **1937** році бойчуківці були розстріляні.

Послідовники:

*Оксана Павленко, Олексій Кравченко,
Ярослава Музика, Микола Федюк,
Олександр Довгаль, Григорій Синиця.*

Михайло Бойчук
Тимофій Бойчук
Софія Налепинська-Бойчук

Василь Седляр
Іван Падалка

Українське театральне мистецтва

- Піднесення охоплює також сферу українського музичного та театального мистецтва.
- В 1904 р. М. Лисенко започаткував у Києві музично-драматичну школу.

М. Лисенко

Українське театральне мистецтва

- З 1907 р. в Києві почав діяти перший стаціонарний український театр М. Садовського;
- В 1915 р. організував І.Мар'яненко Товариство українських акторів;
- Почали діяти численні театри і трупи як в Наддніпрянській Україні так і в Галичині.

Театр

- "Поворотом до Європи" оголошує головний напрям своєї творчої діяльності видатний режисер-новатор **Лесь Курбас (1887-1937)**.
- У "Молодому театрі" (1916) вівся інтенсивний пошук нових експресивних засобів сценічної дії, яка відбивала б ритм сучасної епохи.

- У 1922 р. створений театр **"Березіль"**.

Розвиток літератури

- В 1922 р. в Харкові під керівництвом С.Пилипенка організовано спілку селянських письменників "*Плуг*", активістами якої були А. Головко, О.Копиленко, П. Панч, В. Минко.
- В 1923 р. В. Еллан-Блакитний організував спілку пролетарських письменників "*Гарт*" до якої входили М. Йогансен, В. Сосюра, П. Тичина, М.Хвильовий.

Література

- Одним з найвидатніших літературних об'єднань 20-х років є ВАПЛІТЕ (Вільна академія пролетарської літератури) створене у 1925р.
- До її складу увійшла блискуча плеяда літераторів, серед яких були М. Куліш, М. Бажан, П. Тичина, П. Панч, Ю. Смолич, О. Досвітній, Г. Епік.

- Очолив ВАПЛІТЕ **М.Хвильовий**

На межі 20-30-х років ситуація в українській культурі докорінно змінилася.

- Створено задушливу атмосферу навколо М. Хвильового.
- Полемічний заклик "Геть від Москви" з орієнтацією на "психологічну Європу", були всіляко перекручені та інкриміновані Хвильовому як буржуазний націоналізм.
- Свої думки він відстоював у блискучих полемічних статтях *"Думки проти течії"*, *"Камо грядеші?"*.
- Тоталітарна влада заборонила памфлет *"Україна чи Малоросія?"*, який став відомим лише в 1990 р.

На межі 20-30-х років ситуація в українській культурі докорінно змінилася.

- Створено задушливу атмосферу навколо М. Хвильового.
- Полемічний заклик "Геть від Москви" з орієнтацією на "психологічну Європу", були всіляко перекручені та інкриміновані Хвильовому як буржуазний націоналізм.
- Свої думки він відстоював у блискучих полемічних статтях *"Думки проти течії"*, *"Камо грядеші?"*.
- Тоталітарна влада заборонила памфлет *"Україна чи Малоросія?"*, який став відомим лише в 1990 р.

Течію авангардизму в українській літературі 20-х років
найяскравіше репрезентували футуристи на чолі з

М. Семенком.

До її лав у різний час входили поети

О. Слісаренко, М. Терещенко, М. Бажан, В. Поліщук,
критик В. Коряк.

- Пропагували урбанізацію культури,
- захоплювались технікою і виробництвом,
- футуристи інколи войовничо нападали на прихильників традиційних художніх течій.

Неокласики

- Неокласики були найменш заангажованими в радянській дійсності.

- У їхній творчості відсутні революційні і соціальні мотиви.

- До їх складу входили М.Драй-Хмара, П.Филипович, О. Бургардт(Юрій Клен), М. Рильський.

- На чолі неокласиків стояв **Микола Зеров.**

Кінематограф

- Із середини двадцятих років українська тематика почала визначати розвиток кінематографу - у цей час переживав період розквіту.
- Найпотужнішими були центри кіновиробництва в Одесі, Києві, Харкові.

Кінематограф

- Фільми Олександра Довженка (1894-1956) "Звенигора" (1928), "Арсенал" (1929), "Земля" (1930), "Іван" (1932) - це шедеври світового кіно, їх новаторська мова поєднує поетику і гуманізм із яскравою експресією.

**Олександр
Довженко**

Архітектура

■ Навіть в архітектурі національні художні мотиви майже не використовувалися до середини 50-х років.

■ В Києві в 30-х роках знищено *Михайлівський золотoverхий монастир* (XII ст.), *церкву Богородиці Пирогощі на Подолі*, оспівану в "Слові о полку Ігоревім", один з кращих зразків українського бароко - *Микільський воєнний собор* (XVII ст.), *пам'ятник княгині Ользі*

Пам'ятник княгині Ользі скульптора
Кавалерідзе споруджений
в Києві 1911 р. і у 30-х ХХ ст. зруйнований.

Будівля Національного банку у Києві(арх.Скобелєв, О.Вербицький)

Бессарабський ринок у Києві (арх.Г. Гай)

Український державний краєзнавчий музей у Полтаві (арх. В. Кричевський)

Харківське художнє училище (арх. К.Жуков, М.Пискунов)

Владислав Городецький

(1863—1930)

Російський та польський архітектор, підприємець, меценат. Автор будинку з химерами та Собору святого Миколая в Києві. Прозваний «київським Гауді».

